

Politieverordening van 12 februari 2024 betreffende het vrijwaren van de doorgang voor de hulpdiensten, het personeel voor de zorginstellingen en het personeel voor de Sevesobedrijven**Motivering****Aanleiding en context**

Landbouwers over heel Europa voeren reeds enkele weken actie tegen het Europese landbouwbeleid, de hoge brandstofprijzen en hun dalende inkomens. In het kader van dit 'boerenprotest' werden er eind januari over heel België onaangekondigde wegblokkades georganiseerd. De protesterende landbouwers blokkeerden of belemmerden hierbij al het verkeer op onder meer autosnelwegen, belangrijke verkeersknooppunten en toegangswegen, maar ook toegangen tot de distributiecentra van supermarkten, grote bedrijven in de havengebieden, ...

Naar aanleiding van deze problematiek maakte de Politiezone Antwerpen op 2 februari 2024 de administratieve akte 003075/24 op. In deze akte wordt de problematiek geschetst van het boerenprotest dat zich in verschillende Europese landen, waaronder België, sinds enkele weken in volle hevigheid manifesteert.

In de administratieve akte 003075/24 van 2 februari wordt ook de situatie in Antwerpen toegelicht.

Op 30 januari 2024 werd gedurende een langere periode de ring rond Antwerpen geblokkeerd door boze boeren ter hoogte van de afrit van Deurne (sportpaleis). Op de middenberm werd brand gesticht. De blokkade zorgde voor een sterke verstoring van het verkeer in en rond Antwerpen waarbij het verkeer gedurende een drietal uren zelfs volledig geblokkeerd werd in de richting van Gent.

Naar aanleiding van deze lange files ontstond er onder meer hinder bij de Antwerpse ziekenhuizen omdat artsen en ander medisch personeel, maar ook patiënten de ziekenhuizen niet konden bereiken ('Boerenblokkade zorgde voor problemen in ziekenhuizen: "Hou reddingsstrook vrij"', *Gazet van Antwerpen* 30 januari 2024).

Op 31 januari 2024 dreigden landbouwers de haven van Antwerpen gedurende 48 uren stil te leggen. Initieel zou het de bedoeling zijn om sluizen te blokkeren in de omgeving van Kallo maar uiteindelijk werden twee blokkades opgeworpen ter hoogte van de Scheldelaan en het bedrijf BASF.

Hierdoor werd de site van BASF Antwerpen, in het noorden van de Antwerpse haven, met ingang van woensdagavond 31 januari 2024 voor lange tijd volledig ingesloten door wegblokkades op twee strategische punten. BASF Antwerpen ontvangt dagelijks 350 vrachtwagens. Op de site werken 3.700 mensen. Door de acties van de boeren leed het bedrijf zeer zware economische schade. ('Boeren blokkeren gigantische site BASF in Antwerpse

haven, chemiebedrijf overweegt factuur door te schuiven naar actievoerders', *Nieuwsblad* 1 februari 2024).

BASF Antwerpen is een Sevesobedrijf. Dit zijn bedrijven waar men gevaarlijke stoffen produceert, verwerkt, behandelt of opslaat, bijvoorbeeld raffinaderijen, petrochemische ondernemingen, chemische fabrieken, aardoliedepots of opslagplaatsen voor explosieve stoffen. Op het grondgebied van de stad Antwerpen bevinden zich verschillende Sevesobedrijven (zie overzicht op <https://www.seveso.be/nl/seveso-ondernemingen>).

Na het opheffen van de verschillende blokkades in de haven van Antwerpen, onder andere door tussenkomst van een rechterlijk dwangbevel, werden de grensovergangen tussen Nederland en België geïsoleerd om ook daar een sterke verstoring te creëren op de openbare orde, economie en het dagelijkse reguliere maatschappelijke leven. Zo kennen verschillende supermarkten toeleveringsproblemen ten gevolge van de grensblokkades.

Op 1 februari 2024 stelden de diensten van de Politiezone Antwerpen eveneens een kleinschalig protest met spandoeken vast op de Antwerpse Grote Markt.

Op 2 februari 2024 vond er een nieuwe blokkade plaats op de A12 te Zandvliet; die zorgde voor veel hinder en bracht opnieuw de werking van onder meer het bedrijf BASF in het gedrang.

Als gevolg van de wegblokkades ontstaan er zware files en wordt het voor werknemers in cruciale sectoren (zoals de zorgsector) of andere sectoren waar continuïteit moet verzekerd worden, vaak ook onmogelijk om hun werkplaats te bereiken.

Zo werd door deze wegblokkades ter hoogte van alle toegangswegen naar onder meer de site van BASF Antwerpen het hele chemische productiecentrum onbereikbaar, ook voor de hulpdiensten. Een snel ingrijpen van de hulpdiensten bij noodgevallen in het chemische productiecentrum is evenwel noodzakelijk ter vrijwaring van de openbare veiligheid en gezondheid.

De ontoegankelijkheid voor het personeel van dergelijk Sevesobedrijf en de ontoegankelijkheid voor de hulpdiensten brengt de openbare veiligheid en gezondheid in het gedrang. Gezien de gevaarlijke stoffen die worden behandeld in Sevesobedrijven, is enerzijds de continuïteit van de productie, dan wel de gecontroleerde stopzetting van de productie door het nodige personeel, en anderzijds de bereikbaarheid van de bedrijven voor hulpdiensten ten allen tijde noodzakelijk.

Zelfs politieke toezeggingen op het niveau van het gewest en door de federale regering konden geen gedragswijziging tot stand brengen.

Hoewel de acties en protesten voor enkele dagen in hevigheid afnamen, zijn er thans concrete aanwijzingen dat er opnieuw meer ingrijpende acties zullen worden georganiseerd, onder meer op het grondgebied van de stad Antwerpen. Er is daarbij sprake van nieuwe wegblokkades. Zo zou men van plan zijn om alle toegangswegen naar de haven van Antwerpen af te sluiten vanaf dinsdagochtend 5.00 uur ('Boeren plannen nieuwe actie voor dinsdag: toegangswegen naar Antwerpse haven zouden worden afgesloten', *De Morgen* 12 februari 2024).

Naar aanleiding van deze aangekondigde acties maakte de Politiezone Antwerpen op 12 februari 2024 een nieuwe administratieve akte met nummer 004135/24 op. In deze administratieve akte met nummer 004135/24 licht zij toe dat de diensten van de Politiezone Antwerpen de organisatie van boerenprotesten actief monitort en dat zij vernomen hebben dat de landbouwers zich momenteel terug actief organiseren om de protesten en acties te

hernemen op 13 februari 2024. De landbouwers zijn zich aan het voorbereiden om zich gedurende de nacht van 12 februari op 13 februari zich te verplaatsen naar de haven van Antwerpen en dat zij de intentie hebben om aldaar wegblokkades te organiseren en opnieuw de haven van Antwerpen te blokkeren.

Indien er nieuwe wegblokkades worden georganiseerd ontstaat opnieuw het risico dat bepaalde instellingen in cruciale sectoren of dat bepaalde Sevesobedrijven onbereikbaar worden voor zowel de hulpdiensten, als het noodzakelijke personeel.

Dit houdt onvermijdelijk een risico in voor de openbare orde.

Juridische grond

Overeenkomstig art.135 §2 Nieuwe Gemeentewet zijn gemeenten bevoegd om te voorzien, ten behoeve van de inwoners, in een goede politie, met name over de zindelijkheid, de gezondheid, de veiligheid en de rust op de openbare wegen en plaatsen en in openbare gebouwen.

Meer bepaald worden volgende zaken van politie aan de waakzaamheid en het gezag van de gemeenten toevertrouwd: het nemen van de nodige maatregelen, inclusief politieverordeningen voor het tegengaan van alle vormen van openbare overlast.

Deze politieverordeningen kunnen voorzien in sancties zoals bepaald door de gemeenteraad in de code van politiereglementen.

Regelgeving bevoegdheid

De burgemeester is bevoegd inzake de algemene administratieve politie.

Overeenkomstig artikel 134, §1 van de Nieuwe Gemeentewet kan de burgemeester politieverordeningen maken in geval van oproer, kwaadwillige samensholling, ernstige stoornis van de openbare orde of andere onvoorziene gebeurtenissen, waarbij het geringste uitstel gevaar of schade zou kunnen opleveren voor de inwoners. Deze verordening vervalt dadelijk, indien zij door de raad in de eerstvolgende vergadering niet wordt bekrachtigd.

Overeenkomstig artikel 63 van het Decreet Lokaal Bestuur is de burgemeester bevoegd voor dringende politieverordeningen.

Argumentatie

De burgemeester is verantwoordelijk voor de openbare veiligheid, gezondheid en rust in de stad Antwerpen.

Eind januari werden de inwoners en bezoekers van de stad Antwerpen geconfronteerd met wilde protestacties van landbouwers, die door het blokkeren van autostrades, toegangswegen, distributiecentra, bedrijven, ... hun onvrede met onder meer het Europese landbouwbeleid wensten te uiten.

Onverminderd het recht van betoging, mogen deze protestacties en manifestaties niet tot gevolg hebben dat de openbare veiligheid en de veiligheid van derden in het gedrang komt.

De verschillende blokkades op openbare wegen hadden de afgelopen weken tot gevolg dat de continuïteit van cruciale sectoren en bedrijven in onder meer de zorgsector in het gedrang

kwam. Dit onder meer omdat personeelsleden de bedrijven niet langer konden bereiken. Deze onbereikbaarheid en discontinuïteit veroorzaakt door de wegblokkades vormen een reëel risico voor de openbare veiligheid en gezondheid.

Bij eerdere blokkades op de ring rond Antwerpen bleek reeds dat de dienstverlening van de Antwerpse ziekenhuizen in het gedrang kwam omdat artsen en verzorgend personeel, maar ook patiënten niet ter plaatse geraakten.

Daarnaast belemmeren de wegblokkades evenzeer de doorgang van hulpdiensten, hetgeen uiteraard ook een risico impliceert voor de openbare veiligheid en openbare gezondheid.

Zo werden er verschillende wegblokkades op de belangrijkste invalswegen naar het havengebied vastgesteld, waardoor het havengebied zeer moeilijk en sommige bedrijven zelfs volledig onbereikbaar werden, zowel voor het personeel dat de continuïteit dient te garanderen, als voor de hulpdiensten in geval van nood. In het havengebied bevinden zich chemische bedrijven en andere Sevesobedrijven waar bij gebreke aan continuïteit of bij gebreke aan een snelle interventie door de hulpdiensten een groot risico op ernstige schade bestaat.

Thans zijn er aanwijzingen dat er vanaf dinsdag 13 februari 2024 nieuwe protestacties en wegblokkades worden gepland, waarbij men de toegang tot de haven van Antwerpen volledig zou blokkeren. Ook uit de administratieve akte 004135/24 van 12 februari 2024 blijkt dat er nieuwe wegblokkades ter hoogte van de haven van Antwerpen verwacht worden. In de haven van Antwerpen bevinden zich verschillende Seveso-bedrijven die toegankelijk moeten blijven voor hun personeel om alzo de continuïteit of een gecontroleerde stopzetting te kunnen garanderen en de openbare veiligheid of gezondheid niet in het gedrang te brengen. Ook de doorgang voor hulpdiensten in geval van nood dient om deze reden steeds gevrijwaard te worden.

Huidige verordening is erop gericht om gevaar of schade voor de inwoners en bezoekers van de stad Antwerpen en meer bepaald om toekomstige verstoringen van de openbare orde te voorkomen. Dit door onder meer de doorgang voor hulpdiensten en personeel van zorginstellingen te verplichten en alzo de medische verzorging en hulpverlening niet in het gedrang te brengen door het veroorzaken of plaatsen van wegblokkades. Het gaat dan in het bijzonder over de (medische) hulpdiensten en hulpverleners, zoals ziekenhuispersoneel, brandweer, politie, maar ook personen die nood hebben aan medische verzorging en wiens doorgang niet belemmerd mag worden.

Daarnaast dient ook de doorgang voor het personeel van Sevesobedrijven gewaarborgd te worden, nu een gebrek aan continuïteit in deze bedrijven een inherent veiligheidsrisico impliceert. Het personeel van de Sevesobedrijven moet er immers voor zorgen dat de productie opgevolgd kan worden en zo nodig gecontroleerd kan stilgelegd worden. Het gebrek aan deze opvolging en controle door het bevoegde personeel brengt een risico voor de openbare veiligheid met zich mee.

De verplichting om ten allen tijde de doorgang voor hulpdiensten, personeel van de zorginstellingen en personeel van Sevesobedrijven te voorzien, biedt de garantie dat de continuïteit van de essentiële zorginstellingen, alsook deze van bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken, verzekerd is en dat onder meer de snelle interventie van hulpdiensten bij noodgevallen kan plaatsvinden.

Gezien er nieuwe protestacties en wegblokkades worden aangekondigd voor dinsdag 13 februari 2024, is één en ander dringend en kan de eerstvolgende gemeenteraad van 26 februari 2024 niet worden afgewacht.

Gelet op de hoogdringendheid is de onmiddellijke uitvoerbaarheid noodzakelijk.

Politieverordening

Artikel 1

De burgemeester beslist dat het verplicht is de doorgang voor hulpdiensten en in het bijzonder voor ziekenhuispersoneel, brandweer, politie, alsook voor medische hulpbehoevenden steeds volledig te vrijwaren.

De burgemeester beslist dat ook de doorgang voor personeel van Sevesobedrijven steeds volledig gevrijwaard moet worden.

Artikel 2

Deze verordening is onmiddellijk uitvoerbaar en treedt vanaf de dag van bekendmaking ervan in werking.

Artikel 3

De Federale Politie en de Politiezone Antwerpen zijn belast met het toezicht op de naleving van dit besluit.

Artikel 4

De niet-naleving van deze verordening wordt bestraft met de voorziene administratieve sancties in artikel 4, §1, °1 van de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties en artikel 712 en volgende van de code van politiereglementen.

Artikel 5

Tegen deze beslissing kan beroep worden ingesteld door binnen de zestig (60) dagen na ontvangst, een verzoekschrift tot schorsing of vernietiging in te dienen bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het ondertekende verzoekschrift kan per aangetekende zending aan de griffie van de Raad van State, Wetenschapsstraat 33, 1040 Brussel worden gericht of elektronisch via <http://eproadmin.raadvst-consetat.be>

Gemaakt te Antwerpen op 12 februari 2024

Voor de algemeen directeur
bij machtiging van 27 september 2022
bedrijfsdirecteur

Michael Kegels

voor de burgemeester, verhinderd
de gemachtigde schepen
bij machtiging van 7 januari 2019

Koen Kennis
waarnemend burgemeester